

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2015 - Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ – 18 ΜΑΪΟΥ 2015
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ: ΓΚΙΚΟΚΑ ΕΛΙΝΑ, ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ, ΚΑΚΟΥΡΗ ΖΕΤΑ, ΚΟΣΚΙΝΑ ΒΙΟΛΕΤΤΑ, ΚΟΥΝΟΥΠΗ
ΣΟΦΙΑ, ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ, ΠΑΡΝΑΣΣΑ ΠΕΝΝΥ,
ΧΑΤΖΑΚΗ ΔΟΞΑ

A. 1. Ο συγγραφέας στο παρόν απόσπασμα αναφέρεται στους ελληνικούς αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία και τη σημασία τους. Σημειώνει ότι, ως μνημεία πολιτισμού, οι χώροι αυτοί απεικονίζουν τις δημοκρατικές και κοινοτικές αρχές του αρχαίου κόσμου και πως η τέλεση του αρχαίου δράματος μέσα σ' αυτούς συνέβαλλε στην ουσιαστική αγωγή της ψυχής, σημαντικό πολιτιστικό αγαθό. Μάλιστα, οι χώροι αυτοί ανάδειξης της τέχνης του αρχαίου θεάτρου συνδέουν το παρόν με το παρελθόν, σκοπό αλλά και αίτημα της σύγχρονης κοινωνίας. Βέβαια, πρόκειται για μνημεία που έχουν υποστεί φθορές· ωστόσο, η επαφή του κοινού με τα μνημεία αυτά διασφαλίζει τη γνώση και το αίσθημα ευθύνης προς την κληρονομιά του παρελθόντος. Με την ακριβή καταγραφή του συνόλου των μνημείων θα διευκολυνθεί η πιο οργανωμένη αξιοποίησή τους. Τονίζει, τέλος, ότι μέσω της κοινωνικής αλληλεπίδρασης θα προσεγγιστούν ορθά και πως με την ανάπτυξη ποικίλων εκδηλώσεων θα επιτευχθεί η αξιοποίηση και η περιφρούρησή τους.

- B. 1.** α. Σωστό
β. Λάθος
γ. Λάθος
δ. Λάθος
ε. Σωστό

B. 2. α) Η παράγραφος αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων. Αρχικά, ο συγγραφέας αξιοποιεί τη μέθοδο του αιτίου – αποτελέσματος, εφόσον παρουσιάζει ως αίτιο την καταγραφή όλων των μνημείων («η καταγραφή όλων των μνημείων αυτών») και ως αποτέλεσμα τη λειτουργία τους ως ουσιαδούς μέσου στη συστηματικότερη διαχείριση αυτής της πολιτισμικής κληρονομιάς («θα προσφέρει ... αυτού του πλούτου»).

Στη συνέχεια, αναπτύσσεται με τη μέθοδο της διαίρεσης, εφόσον διακρίνει τα μνημεία στις υποκατηγορίες τους. Ως διαιρετέα έννοια εντοπίζονται τα «μνημεία» και ως μέλη της διαίρεσης: (α) τα πολύ ή λιγότερο γνωστά, (β) τα εντοπισμένα αλλά μη ερευνημένα και (γ) εκείνα των οποίων η ύπαρξη γνωστοποιείται μόνο από αρχαίες μαρτυρίες. (Η διαιρετική βάση εννοείται από τον συγγραφέα και αφορά το κριτήριο καταγραφής των μνημείων σύμφωνα με τις ιστορικές μαρτυρίες και γνώσεις).

β) πρώτα απ' όλα: κατά πρώτο λόγο, αρχικά
παράλληλα: συγχρόνως, ταυτόχρονα, επιπρόσθετα
εξάλλου: άλλωστε, επίσης

B. 3. α) εκτυλίσσεται: ξεδιπλώνεται, πραγματοποιείται
κατάλοιπα: υπολείμματα, απομεινάρια
επιδίωξη: σκοπός, στόχος
προσέγγιση: πλησιάσματος, επαφής, προσπέλασης
ολοκληρωμένη: αρτιωμένη, πλήρης, άρτια

β) αναπτυσσόταν ≠ περιοριζόταν, συρρικνωνόταν
δράση ≠ απραξία, αδράνεια
ερευνημένων ≠ ανεξιχνίαστων, αδιερεύνητων
γνωρίζουμε ≠ αγνοούμε
ανάδειξης ≠ υποτίμησης, υποβάθμισης, αποσιώπησης

B. 4. α) Ο συγγραφέας με τη χρήση της διπλής παύλας επιδιώκει να επεξηγήσει και να αποσαφηνίσει το εύρος όλων των μνημείων, τα οποία έχουν διατηρηθεί ή για τα οποία υπάρχει γνώση ύπαρξής τους μέσω μαρτυριών. Επίσης, οι πληροφορίες, που περιέχονται στη διπλή παύλα, κρίνονται απαραίτητο στοιχείο για την ισχυροποίηση του πληροφοριακού του υλικού.

β) Ο συγγραφέας επιλέγει τη χρήση του γ' ρηματικού τύπου, για να αποτυπώσει με τυπικό, επίσημο και καθολικά αποδεκτό τρόπο τους συλλογισμούς του για τη σημασία της πολιτισμικής μας κληρονομιάς. Με τη χρήση του γ' ρηματικού προσώπου μάλιστα ο συγγραφέας επικαλείται ως τρόπο πειθούς τη λογική του δέκτη και προσδίδει στο κείμενό του αντικειμενικότητα και αποδεικτικό χαρακτήρα.

Γ. Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία
Ύφος: ζωηρό, γλαφυρό, παραστατικό
Πρόσωπα: α', β', γ' πρόσωπο, χρήση ερωτημάτων

Προσφώνηση: Αξιότιμε Κύριε Δήμαρχε,
Αγαπητοί συνδημότες/ συμπολίτες,
Κυρίες και Κύριοι,

Πρόλογος:

Θα ήθελα να ευχαριστήσω το Δήμο για την ευκαιρία που μου δίνει, με αφορμή και την Παγκόσμια ημέρα Μουσείων, να αναφερθώ στο ζήτημα της προστασίας και αξιοποίησης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Είναι γεγονός, ότι στη σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη κοινωνία η γόνιμη επαφή με τον πολιτισμό και το ιστορικό

παρελθόν διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο τόσο στην αυτοπραγμάτωση των ατόμων όσο και στην ενδυνάμωση της ταυτότητας της κοινωνίας.

Κύριο θέμα:

Ζητούμενο 1^ο:

1^η παράγραφος:

Σημασία επαφής με τα μνημεία του πολιτισμού για το άτομο:

- Η γνωριμία με τα μνημεία → γόνιμη επαφή με το παρελθόν → οδηγείται το άτομο στην γνώση του ιστορικού του και όχι μόνο παρελθόντος αποκτά ιστοριογνωσία → διεύρυνση πνευματικών οριζόντων και όξυνση κριτικής σκέψης → αυτογνωσία, συνειδητοποιεί τις αδυναμίες και τα προτερήματα του λαού του.
- Ηθικοποίηση → υιοθέτηση υψηλών αξιών και ιδανικών μέσα από την προβολή διαχρονικών υγιών προτύπων → αποκτά σεβασμό, ήθος και ένα υψηλό αξιακό σύστημα που αποτελεί συνοδοιπόρο για το υπόλοιπο της ζωής του.
- Ψυχαγωγία / κοινωνικοποίηση → 1) το άτομο αξιοποιεί δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο του → τέρψη και εσωτερική πληρότητα ενώ ταυτόχρονα αποκτά ποιοτικά και αισθητικά κριτήρια, → 2) ομαλή κοινωνικοποίηση των ατόμων → η θέαση των μνημείων αποτελεί ερέθισμα για επικοινωνία (με ξεναγούς, υπαλλήλους των μουσείων, κ.λ.π.) → προώθηση του διαλόγου → σφυρηλάτηση υγιών διαπροσωπικών σχέσεων.

2^η παράγραφος

Σημασία για την κοινωνία:

- Προώθηση της συνεργασίας → ενδυνάμωση του κοινωνικού ιστού → κοινωνική ευρυθμία και γαλήνη → άμβλυνση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας → η κοινωνία διαπνέεται από πνεύμα φιλαλληλίας και ανεκτικότητας.
- Ενδυναμώνεται η εθνική ταυτότητα ο εθνικός πολιτισμός αποτελεί αντιστάθμισμα στην ισοπεδωτική παγκοσμιοποίηση που ευνοεί την εθνική υποβάθμιση και αλλοτρίωση → αναδεικνύονται διαχρονικές αξίες όπως αυτή της δημοκρατίας και του αρχαιοελληνικού προτύπου που πρέσβευε το πρότυπο του «καλού και αγαθού» πολίτη.
- Πολιτισμός / οικουμενικότητα: τα μνημεία και οι αρχαιολογικοί χώροι λειτουργούν ως αρμός σύνδεσης παρελθόντος, παρόντος και μέλλοντος, στοχεύοντας στην εξέλιξη και ανανέωση του πολιτισμού και στην ισχυρή αντίσταση στη λαίλαπα της πολυπολιτισμικότητας → ανάδειξη του ελληνικού πολιτισμού ως λίκνου του οικουμενικού και ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Μεταβατική παράγραφος: Ζητούμενο 1^ο → Ζητούμενο 2^ο

Εύλογα συνειδητοποιούμε, κυρίες και κύριοι, ότι η επαφή με τους χώρους και τα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς, φαντάζει αδήριτη ανάγκη. Γι' αυτό καθίσταται

απαραίτητη η δραστηριοποίηση όλων μας, πολιτών και νέων, για να επαναπροσδιορίσουμε τις σχέσεις μας με τα μνημεία.

Ζητούμενο 2^ο

1^η παράγραφος

Δραστηριοποίηση πολιτών:

- Ενεργός συμμετοχή σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες του Δήμου» στήριξη προσπαθειών τοπικής αυτοδιοίκησης με στόχο τη γνωριμία με χώρους τέχνης.
- Επαναποθέτηση της σχέσης του πολίτη με τα μνημεία → να γίνει περιηγητής και όπως ορθά διατύπωσε ο Σεφέρης «προσκυνητής» για να μπορεί να ενστερνιστεί το πνεύμα που αναδύουν οι αρχαίοι ελληνικοί χώροι.
- Διοργάνωση ομιλιών και ημερίδων με τη συμμετοχή πνευματικών ανθρώπων, ανθρώπων της τέχνης και αποκάλυψη της μαγείας που απαυγάζουν τα μνημεία αυτά.

2^η παράγραφος

Δραστηριοποίηση νέων:

- Εκδρομές σε αρχαιολογικούς χώρους και σε μουσεία → βιωματική επαφή με το παρελθόν τους όπως αυτό εκφράζεται μέσα από την καλλιτεχνική δημιουργία.
- Τα παιδιά μπορούν να υιοθετήσουν ένα μνημείο με τη συμβολή του σχολείου μέσω των προγραμμάτων του ICOM → επίτοπια μελέτη και εκπόνηση εργασιών.
- Παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων στους χώρους που δημιουργήθηκαν → υιοθέτηση του πνεύματος καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Επίλογος:

Ας θυμηθούμε τα λόγια της Μελίνας Μερκούρη «Δεν είμαστε φτωχή χώρα. Η βαριά μας βιομηχανίας είναι ο πολιτισμός μας». Γι' αυτό είναι επιτακτική ανάγκη να προωθήσουμε τη σπουδαιότητα της πολιτισμικής μας κληρονομιάς, έτσι όπως της αξίζει.

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ.